

**TÄITEMATERJALIDE ÜLDISTE OMADUSTE
KATSETAMINE**

**Osa 3: Lihtsustatud petrograafilise kirjelduse meetod ja
terminoloogia**

**Tests for general properties of aggregates
Part 3: Procedure and terminology for simplified
petrographic description**

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN 932-3:2022 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles juulis 2022;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2022. aasta juulikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 09 „Täitematerjalid“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud ja eestikeelse kavandi ekspertiisi teinud Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 09.

Standardi mõnedele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatahisega EE.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN 932-3:2022 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 22.06.2022. **Date of Availability of the European Standard EN 932-3:2022 is 22.06.2022.**

See standard on Euroopa standardi EN 932-3:2022 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega. **This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 932-3:2022. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.**

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 91.100.15

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

**Tests for geometrical properties of aggregates —
Part 3: Procedure and terminology for simplified
petrographic description**

Essais pour déterminer les propriétés générales des
granulats - Partie 3 : Procédure et terminologie pour la
description pétrographique simplifiée

Prüfverfahren für allgemeine Eigenschaften von
Gesteinskörnungen - Teil 3: Durchführung und
Terminologie einer vereinfachten petrographischen
Beschreibung

This European Standard was approved by CEN on 20 April 2022.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA.....	3
1 KÄSITLUSALA.....	5
2 NORMIVIITED.....	5
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	5
4 REAGENT JA SEADMED.....	7
5 PROOVIDE VÕTMINE JA KATSEPROOVI ETTEVALMISTAMINE.....	7
5.1 Üldist.....	7
5.2 Kivimiproov.....	7
5.3 Täitematerjalid.....	7
6 KATSE KÄIK.....	7
6.1 Kivimiproovi kirjeldus.....	7
6.2 Täitematerjali katseproovi kirjeldus.....	8
7 KATSEPROTOKOLL.....	9
7.1 Nõutud andmed.....	9
7.2 Valikulised andmed.....	9
Lisa A (normlisa) Nimistu.....	11
Kirjandus.....	17

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi (EN 932-3:2022) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 154 „Aggregates“, mille sekretariaati haldab BSI.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumistega hiljemalt 2022. a detsembriks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2022. a detsembriks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN ei vastuta sellis(t)e patendiõigis(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab standardit EN 932-3:1996.

Võrreldes standardi eelmise versiooniga on tehtud järgmised tehnilised muudatused:

- a) käsitusala on ajakohastatud rõhutamaks, et meetod kehtib ainult looduslike täitematerjalide lihtsustatud (mitte täpse) petrograafilise kirjeldamise korral ja seda ei kohaldata tehis- või taaskasutatud täitematerjalide suhtes. Nagu ka tootestandardites kasutatakse nüüd käsitusalas ja kogu standardis terminit „petrograafiline tüüp“. Märkus 1 on ümber sõnastatud, et näidata petrograafi rolli, ilma normatiivse sõnastusega. Lisatud on viide lisale A;
- b) eessõna ja normiviiteid on ajakohastatud;
- c) peatükke 3 „Terminid ja määratlused“ ja 4 „Reagent ja seadmed“ on täiendatud;
- d) peatükke 5 „Proovide võtmine“, 6 „Kivimiproovi kirjeldus“ ja 7 „Täitematerjaliproovi kirjeldus“ on ajakohastatud. Neid on täpsustatud, ümber struktureeritud ja ümber nimetatud peatükiks 5 „Proovide võtmine ja katseproovi ettevalmistamine“ ning peatükiks 6 „Katse käik“, mis jaguneb edasi uurimiseks, kirjeldamiseks ja tähistuseks;
- e) katseprotokolli on ajakohastatud ja kohandatud kehtivate eeskirjadega;
- f) lisa A on ajakohastatud, ümber struktureeritud ja lisatud kolm iseloomustavat joonist;
- g) kirjanduse loetelu on ajakohastatud ja täiendatud.

See standard kuulub täitematerjalide üldiste omaduste katsetamise standardisarja. Täitematerjalide teiste omaduste katsetamise meetodid esitatakse järgmistes Euroopa standardites:

- EN 932 (kõik osad). Tests for general properties of aggregates
- EN 1097 (kõik osad). Tests for mechanical and physical properties of aggregates
- EN 1367 (kõik osad). Tests for thermal and weathering properties of aggregates
- EN 1744 (kõik osad). Tests for chemical properties of aggregates
- EN 13179 (kõik osad). Tests for filler aggregate used in bituminous mixtures

EN 932 ülejäänud osad on

- Part 1: Methods for sampling
- Part 2: Methods for reducing laboratory samples
- Part 5: Common equipment and calibration
- Part 6: Definitions of repeatability and reproducibility

Igasugune tagasiside ja küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav CEN-i veebilehelt.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

1 KÄSITLUSALA

See dokument spetsifitseerib looduslike täitematerjalide petrograafilise tüübi analüüsi põhimeetodi. Dokument kehtib lihtsustatud petrograafilise kirjelduse ja terminoloogia kohta tavapäraste nõuete puhul. Ehitiste või eriliste lõppkasutuste puhul vajalik tehnilise mineraloogia ja petrograafia täpne petrograafilise tüübi analüüs nõuab lisauurimist ja ei kuulu seega selle dokumendi käsituslusalasse.

MÄRKUS 1 Põhimõtteliselt on ehitistes kasutatavate materjalide kogemustega ning maardla struktuuri tundval kvalifitseeritud geoloogil (petrograafil) piisavad oskused kivimi proovide võtmiseks ja kindlaks määramiseks.

MÄRKUS 2 Täpse petrograafilise analüüsi ja teatud rakenduste tehniliste nõuete viitekirjanduse mittetäielik loend on esitatud kirjanduse loetelus.

Seda dokumenti saab kasutada ainult looduslike täitematerjalide puhul. Dokumenti kasutatakse kivimite ja setete kirjeldamiseks. See ei kehti tehis- või taaskasutatud täitematerjalide kirjeldamise ega analüüsi kohta.

Teatmelisa A esitab juhised petrograafilise nomenklatuuri kohta, esitades täitematerjalidena kasutatavate kivimitüüpide lihtsate petrograafiliste terminite määratlused.

2 NORMIVIITED

Allpool nimetatud dokumentidele on tekstis viidatud selliselt, et nende sisu kujutab endast kas osaliselt või terveniisti selle dokumendi nõudeid. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EN 932-1. Tests for general properties of aggregates - Part 1: Methods for sampling

EN 932-2. Tests for general properties of aggregates - Part 2: Methods for reducing laboratory samples

EN 933-2. Tests for geometrical properties of aggregates - Part 2: Determination of particle size distribution - Test sieves, nominal size of apertures

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp/ui>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <https://www.electropedia.org/>.

3.1

kivimid (*rocks*)

3.1.1

kivim (*rock*)

looduslik tahke aine, mis koosneb kristallidest või mineraalidest

MÄRKUS Termin hõlmab ka suhteliselt haruldasi looduslikke klaase. Kivimid jagunevad päritolu järgi kolme kategooriasse: tardkivimid, settekivimid ja moondekivimid.